

Z Instytutu Zoologicznego UMCS w Lublinie
Dyrektor: prof. dr Konstanty Strawiński

Konstanty STRAWIŃSKI

Materiały do fauny pluskwiaków (*Hem.— Heteroptera*) Roztocza*

**Материалы к познанию фауны клопов (*Hem.— Heteroptera*)
Росточья**

Materials to the *Hem.— Heteroptera* Fauna of Roztocze

Jednym z najbardziej interesujących terenów Lubelszczyzny są obszary południowo-wschodnie, gdzie przebiega pasmo wzgórz Roztocza.

Jest to kraina ciągnąca się od naszej granicy południowo-wschodniej — od powiatu tomaszowskiego do Kraśnika, a jeśli chodzi o całe Roztocze, to południowe krańce jego sięgają Lwowa, północne natomiast Kraśnika w województwie lubelskim.

Jest to wał ciągnący się na przestrzeni 180 km, niezbyt szeroki, bo liczący przeciętnie ok. 18 km; gdzieś tam szerokość przekracza niewiele ponad dziesięć kilometrów, miejscami znów sięga dwudziestu kilku. Wzgórz te wznoszą się na wysokość ok. 300 m n. p. m., gdzieś tam w części południowej do 414 m n. p. m.

Roztocze dzielone jest (1) na części: Zachodnie, Środkowe i Południowe.

Swoje badania prowadziłem na terenie Roztocza Zachodniego i Środkowego.

Obszar ten, znajdujący się na terenie powiatów zamojskiego, tomaszowskiego, częściowo biłgorajskiego (woj. lubelskie), dawno pociągał przyrodników i pobudzał do podejmowania badań; szczególnie sama Zamojszczyzna była terenem niezmiernie interesującym dla faunistów.

Na Roztoczu stwierdzono istnienie gatunków zwierząt południowych, niekiedy górskich; znajdują się tu nawet granice zasięgów gatunków zachodnich, północnych i wschodnich. Szczegółowego charakteru i opisu terenu, z którego były zbierane owady w tym miejscu nie podaję, gdyż

* Praca subsydiowana przez Polską Akademię Nauk.

jest on uwzględniony w pracach Skuratowicza i Urbańskiego (3, 4). Nie będę również przytaczał przykładów wymienionych faktów, znajdujemy te dane u szeregu autorów (Skuratowicz i Urbański 3, 4).

Jeśli chodzi o podejmowanie na tym terenie badań nad *Hemiptera-Heteroptera*, to jedyną pracą jest tutaj wykaz Tenenbauma (18). Podał on wykaz pluskwiaków z trzech powiatów: zamojskiego, biłgorajskiego i tomaszowskiego. W pracy tej zostały uwzględnione zarówno *Heteroptera*, jak i *Homoptera*, razem 194 gatunki i 21 odmian. Osobiście w swej pracy uwzględniam tylko *Heteroptera*, pomijając nawet grupy pluskwiaków żyjących w wodzie.

Przeze mnie zostały zatem uwzględnione następujące rodziny: *Saldidae*, *Nabidae*, *Reduviidae*, *Anthocoridae*, *Cimicidae*, *Miridae*, *Tingidae*, *Aradidae*, *Brachyrhynchidae*, *Pyrrhocoridae*, *Lygaeidae*, *Piesmidae*, *Berytidae*, *Coreidae*, *Pentatomidae*, *Cydnidae*, *Coptosomatidae*.

Badania swoje nad pluskwiakami na terenie Roztocza prowadziłem początkowo całkiem dorywczo, zbierając materiał podczas każdej bytności w wymienionych powiatach. Bardziej systematycznie mogłem gromadzić materiał badawczy w sierpniu i wrześniu 1948 r. w rezerwach znajdujących się na tych terenach. Więcej czasu poświęciłem na badania w 1953 r., kiedy systematycznie gromadziłem owady w miesiącach od czerwca do października, w różnych biotopach, głównie środkowego Roztocza. Uzupełniłem zaś znacznie zgromadzony w latach poprzednich materiał poświęcając tym badaniom miesiąc letnie 1957 r.

Opracowując zgromadzony w ciągu kilku lat materiał stwierdziłem, iż jestem w stanie wykaz pluskwiaków znacznie powiększyć w porównaniu z dotychczasowymi danymi przedłożonymi przez Tenenbauma (18).

Tenenbaum w swojej pracy (18) uwzględnił 125 gatunków i 11 form pluskwiaków lądowych. Mnie udało się uzupełnić jego wykaz i dodać jeszcze 162 gatunki i 3 formy nowe dla Roztocza. Wśród tych, trzy gatunki *Nabis major* Costa, *Halticus saltator* Geoffr., *Elasmotropis testacea* H.-S., są nowe dla fauny Polski. W obecnej więc chwili jest 287 gatunków i 14 form pluskwiaków znanych z Roztocza (Tab. 1).

Czy są to wszystkie występujące pluskwiaki na Roztoczu? Przypuszczam, że nie. Należy spodziewać się, iż dalsze poszukiwania pozwolą na stwierdzenie większej liczby gatunków, żyjących w ukryciu i stąd trudnych do zaobserwowania. Do takich należy włączyć *Aradidae*, których zebrano stosunkowo mało. Poza tym, żyjące wysoko w koronach drzew gatunki z rodzajów *Phytocoris* i *Psallus* nie zawsze były możliwe do złowienia. Należy też stwierdzić, iż są gatunki występujące w bardzo nielicznych populacjach, a nawet pojedynczo trafiające się.

Dalsze badania i obserwacje terenu Roztocza pozwolą na powiększenie liczby gatunków przypuszczalnie do 350. Będzie to liczba mniejsza niż znana dla terenów dobrze przebadanych z woj. krakowskiego, na przykład przez Smreczyńskiego (7), który wykazał 520 gatunków.

Smreczyński podał wykaz pluskwiaków jak dotąd najliczniej reprezentowany w gatunki, przeważnie z terenu Małopolski, a więc z południowych połaci kraju, gdzie fauna jest bardziej różnorodna i bardziej bogata w formy.

PRZEGLĄD NOWYCH GATUNKÓW DLA ROZTOCZA *)

Saldidae

Salda muelleri (Gmel.) — Susiec, brzeg rzeki Łosiniec, 2. VII. 1953.

Jest to rzadki gatunek dla Polski. Wymienia go Smreczyński z woj. krakowskiego, głównie z Tatr (7); miałem go z Białowieży (16). Występuje w wilgotnych biotopach, na ziemi.

Chartostirta elegantula (Fall.) — Susiec, łąka na brzegu rzeki Łosiniec, na ziemi, 4. VII. 1953 r. Rzadko spotykany. Wymieniany w Polsce przez Stichelą z Poznańskiego i z Pomorza (9), bez podania miejscowości. Stanowisko na Roztoczu jest pierwszym z terenu południowo-wschodniego Polski.

Chartostirta cineta (H., - S.) — Hamernia, nad rzeką Sopot. 21. VII. 1953 r. Często spotykany na brzegach rzek i błotnistych brzegach wodnych zbiorników. Drapieżny.

Nabidae

Nabis major Costa — Nart (pow. Zamość), runo lasu iglastego, 11. VII. 1948. Rezerwat Szumy, 9. VII. 1953. Hamernia, zarośla pokrzywy. Gatunek po raz pierwszy stwierdzony na terenie Polski.

Nabis boops Schioedte — Susiec-Paary, — 11. VII. 1952. Należy go zaliczyć do gatunków rzadko spotykanych. Wymienia go z krakowskiego, z pow. sochaczewskiego i z Pomorza Smreczyński (7) oraz Strawiński (17) z pow. Kościerzyna i spod Lubartowa.

Nabis lineatus Dhlb. — Paary, drzewostan jodłowy, runo, 14. VII. 1953.

Należy zaliczyć go do dość rzadkich. Znany z Iwonicza (15), Białowieży (16, 17). Występuje w biotopach wilgotnych, najczęściej na *Gramineae*.

*) W tym wykazie uwzględniono tylko te gatunki, które zostały po raz pierwszy stwierdzone na terenie Roztocza.

Nabis flavomarginatus Schltz. — Susiec, łąka nad rzeką Łosiniec, 5. VII. 1953; Rebizanty, łąka, 4. VIII. 1953; Hamernia — rezerwat, zarośla nad rzeką Sopot, 11. VIII. 1953; Stoki, zrąb pod lasem sosnowym z domieszką olszyny, 24. VII. 1957 r.

Nabis ericetorum Schltz. — Skwarki, las sosnowy, wrzosowisko, 7. VIII. 1953; Zwierzyniec, wrzosa, 6. VIII. 1957; Bagno za Panasówką, wrzos, 7. VIII. 1957.

Typowy przedstawiciel heteropterofauny wrzosowisk.

Nabis brevis Schltz. — Nowiny, miedza wśród pól uprawnych, 11. VIII. 1953; Susiec, nieużytek pod lasem jodłowym, 14. VIII. 1953; Turzynieć, w wąwozie wśród lasu mieszanego, na ziemi, 20. VII. 1957.

Gatunek pospolity w biotopach synantropijnych, lecz pojawia się nie tak często jak np. *Nabis ferus*. Żyje na *Gramineae*.

Reduviidae

Ploiariola vagabunda (L.) — Paary, las jodłowy, 17. VIII. 1953; Hamernia, zarośla nad rzeką Sopot, 11. VIII. 1953; Kosobudy, las jodłowo-sosnowy, na drodze w runie, 12. VIII. 1957.

Gatunek drapieżny, najczęściej spotykany na drzewach, szczególnie na *Picea excelsa*.

Ploiariola culiciformis (De-G.) — Nadleśnictwo Susiec, w oborze, 14. VII. 1953. Częściej występuje w biotopach synantropijnych, w budynkach gospodarskich lub nawet w mieszkaniach.

Pygolampis bidentata (Goetze) — Susiec, nieużytek pod lasem sosnowym, 14. VIII. 1953. Gatunek występujący w biotopach suchych, dobrze nasłonecznionych, łąkowych, często w pobliżu zadrzewień sosnowych.

Rhinocoris iracundus (Podá) — Nowiny, krzewy nad rzeką Sopot, 21. VI. 1947. Gatunek drapieżny, trafiający się pojedynczo na krzewach i drzewach liściastych w miejscach naświetlonych. Należy do pontyjskiej fauny wzgórz (9).

Reduvius personatus (L.) — Nadl. Kosobudy, las jodłowo-bukowy (leśniczówka), 14. VIII. 1957. Częściej go można znajdować w pomieszczeniach gospodarskich, niż w lesie. Drapieżny — mięsożerny.

Rhinocoris annulatus (L.) — Rezerwat „Szumy”, na krzewach, 9. VII. 1953. Występuje na krzewach i drzewach liściastych. Drapieżny.

Anthocoridae

Temnostethus pusillus (H.-S.) Zwierzyniec, na ziemi, 19. VII. 1946; Komodzianka, na pniu starej lipy, 3. IX. 1948; Najczęściej spotykany jest na mchu, na pniach drzew, pod porostami lub w spękaniach kory drzew przeważnie liściastych.

Anthocoris confusus Reut. — Paary, las jodłowo-sosnowy, na dębie, 14. VIII. 1953. Występuje jako drapieżca na drzewach liściastych najczęściej na *Salix* sp., *Populus* sp., *Quercus* sp.

Anthocoris nemoralis (F.) — Rezerwat „Szumy”, nad rzeką Tanwią, las mieszany, na *Tilia* sp., 22. VII. 1953; Hamernia, na *Salix* sp. 11. VIII. 1953. Występuje jako drapieżca na drzewach liściastych w lasach i na pojedynczych drzewach, często na drzewach owocowych.

Anthocoris gallarum-ulmi (De-G.) — Zwierzyniec, na *Ulmus* sp. 5. VI. 1945; Nart, na skraju lasu na ziemi, 19. VIII. 1946. Występuje na *Ulmus* i niekiedy na innych liściastych drzewach. Głównie jednak żywi się mszycami *Schizoneura ulmi* (L.).

Orius majusculus Reut. — Susiec, 17. VII. 1953 r. Występuje na wiklinie, niekiedy dość licznie (7).

Scoloposcellis pulchella (Zett.) — Susiec, pod korą ściętej sosny w chodnikach *Myelophilus piniperda*, 10. VIII. 1953. Żyje pod odstającą korą, najczęściej drzew szpilkowych, gdzie w chodnikach korników napastuje ich larwy. W Polsce po raz pierwszy wykazany przez Strawińskiego z Białowieży (16). Wykazany ponadto w Niemczech (Hessen), ZSRR, Finlandii, Szwecji, Norwegii oraz na Węgrzech (9).

Myrmedobia tenella (Zett.) — Nart, ściółka pod sosną, 1. IX. 1948 (♂); Susiec, las sosnowy, na ziemi pod *Juniperus communis*, 20. VIII. 1953 r. (♂)

Cimicidae

Oeciacus hirundinis Jen. — Rebizanty, w gnieździe jaskółczym, 21. VII. 1953. Po raz drugi stwierdzony na terenie Polski. Po raz pierwszy wymienia go Smreczyński (7) z pow. Brzesko. Jest on pasożytem jaskółek, wróbla i być może innych ptaków.

Miridae

Myrmecoris gracilis (Shlb.) — Kosobudy, łąka osłonięta zdewastowanymi zagajnikami sosnowymi, silnie nagrzewana, na piaskach (z *Trifolium arvense*), 10. VIII. 1957. Nieczęsto spotykany, napastuje drobne owady.

Pantilius tunicatus (F.) — Paary, las jodłowy, na *Corylus avellana*, 17. IX. 1953; Hamernia, zarośla nad rzeką, na *Corylus avellana*, 25. IX. 1953. Spotykany w lasach liściastych i mieszanych, najczęściej w jesieni, kiedy obserwowałem *imagines* nakłuwające liście. W dużych ilościach obserwowałem go w Białowieży (16).

Phytocoris longipennis Flav. — Kosobudy, uroczysko Horodyszcze, na *Tilia* sp., 10. VIII. 1957. W Polsce pospolity, spotykany na wielu drzewach liściastych.

Phytocoris populi (L.) — Turzynieckie Doły, las mieszany, na *Salix* sp., 27. VII. 1957; Kosobudy, las jodłowo-bukowy z domieszką liściastych, na *Quercus* sp., 30. VIII. 1957. W Polsce pospolity, spotykany na wielu drzewach liściastych.

Phytocoris dimidiatus Kirschb. — Nart, las jodłowo-bukowy, na *Quercus* sp., 1. IX. 1948. Występuje na wielu drzewach liściastych w całej Polsce.

Phytocoris pini Kirschb. — Bukowa Góra, na *Pinus silvestris*, 29. VIII. 1957. Zwierzyniec, na *Juniperus communis*, 4. VIII. 1957. Występuje na drzewach szpilkowych w całej Polsce.

Phytocoris ulmi (L.) — Turzynec, *Corylus avellana*, 20. VII. 1957; *Betula verrucosa* 12. VIII. 1957. Na wielu drzewach szpilkowych w całej Polsce.

Phytocoris ulmi (L.) Turzynec, *Corylus avellana*, 20. VII. 1957; Kosobudy, *Quercus* sp., 30. VII. 1957; *Betula verrucosa* 12. VIII. 1957. Na wielu drzewach liściastych oraz na sośnie i modrzewiu.

Phytocoris varipes Boh. — Susiec, na *Juniperus communis*, 21. IX. 1953; Turzynec, łączka, 20. VII. 1957; Zwierzyniec — Borek, kultura sosny, na zielnych roślinach, 26. VII. 1957; Zwierzyniec-Wygwizdów, w kotlinie (biotop łąkowy), 27. VII. 1957; na skraju lasu sosnowego na bylinach, 4. VIII. 1957; Kąty, miedza, 30. VII. 1957. Gatunek pospolity występujący na roślinach zielnych, najczęściej na łąkach różnego typu.

Megacoelum infusum (H. - S.) — Susiec, na *Tilia* sp., 10. VIII. 1953; Kosobudy, na *Quercus* sp., 30. VII. 1957. Występuje najczęściej na drzewach liściastych jako gatunek drapieżny.

Megacoelum beckeri Fieb. — Rybnica, nadleśnictwo Susiec, na *Pinus silvestris*, 10. VIII. 1953. Gatunek rzadziej spotykany niż poprzedni, znany w środkowej i południowej Europie i północnej Afryce. Najczęściej żyje na sośnie, gdzie występuje jako drapieżca.

Calocoris ochromelas (Gmel.) — Kosobudy, na skraju drogi leśnej, na młodym dębie, 30. VII. 1957. Częsty w drzewostanach liściastych i mieszanych; spotykany pojedynczo, jest roślinożercą, lecz niekiedy napastuje drobne owady.

Calocoris sexguttatus (F.) — Paary, łączka śródleśna (zrąb) w lesie mieszanym, 14. VIII. 1953. Pospolity w runie leśnym i na łąkach.

Calocoris biclavatus (H. - S.) — Nart, na *Rubus* sp., 1. IX. 1948. Zwierzyniec, na *Alnus* sp., 4. VII. 1953. Turzynieckie Doły, zbocze, 20. VII. 1957; Stoki, polana leśna, 24. VII. 1957. Najczęściej występuje na drzewach liściastych (14), niekiedy napastuje jaja motyli.

Calocoris roseomaculatus (De-G.) — Zwierzyniec, 15. VII. 1921. (leg. F. F e j f e r). Nie miałem go osobiście z Roztocza, lecz należy przy-

puszczać, że jest tu on tak samo powszechny jak w całej Polsce. Wymaga biotopów łąkowych, suchych, dobrze nasłonecznionych; miałem go z Białowieży z roślin *Umbelliferae* i *Papilionaceae* (16).

Calocoris norvegicus (Gmel.) — Bukowa Góra (rezerwat) na *Utrica dioica*, 20. VIII. 1946; Zwierzyniec, nad stawem, na *Rubus* sp., 4. IX. 1948. Pospolity, nie występujący jednak w ilościach większych. Najczęściej spotyka się go w biotopach łąkowych na bylinach.

Dichroscytus rufipennis (Fall.) — Susiec, las sosnowy, na gałązce sosny, 18. VII. 1953. Żyje na drzewach szpilkowych. Pospolity.

Lygus lucorum (Mey-D.) — Hamernia, przy drodze, na *Artemisia* sp., 11. VIII. 1953. Pospolity na łąkach przyleśnych.

Lygus pratensis (L.) — Hamernia, nieużytek, pokrzywy, 11. VIII. 1953; Stoki, polana leśna, 24. VII. 1957; Zwierzyniec — Borek, 26. VII. 1957; Zwierzyniec, nad stawem, 3. VIII. 1957. Jeden z najbardziej pospolitych gatunków głównie wszelkich łąkowych biotopów; występuje na różnych roślinach, zarówno zielnych, jak i na krzewach i drzewach. Żywi się głównie roślinami. Często w uprawach okopowych roślin.

Lygus punctatus (Zett.) — Susiec, łąki nad rzeką Łosiniec 5—15. VI. 1953; Stoki, polana leśna, 24. VII. 1957; Zwierzyniec-Borek, zachwaszczona kultura sosny, 26. VII. 1957; Zwierzyniec-Wygwizdów, kotlina bezdrzewna, 27. VII. 1957 i na *Senecio jacobaea*, 2. VIII. 1957; Zwierzyniec, las sosnowy na wrzosie, 6. VIII. 1957; Kosobudy, wilgotna łączka, 10. VIII. 1957. Gatunek często spotykany na całym terenie Roztocza w biotopach łąkowych wilgotnych.

Lygus gemellatus (H.-S.) — Susiec, nieużytek, na *Artemisia absinthium*, 12. VII. 1957; Zwierzyniec — Borek, 26. VII. 1957; Wygwizdów, kotlina bezleśna, 27. VII. 1957 i 2. VIII. 1957; Kosobudy, nieużytek na *Artemisia absinthium*. Pospolity na całym terenie Roztocza, najczęściej i w dużych ilościach na *Artemisia absinthium*.

Lygus pubescens Reut. — Susiec, na łąkach, od 15. VII. do 25. VIII. 1953; Nart, sucha polana śródleśna, 19. VII. 1957; Stoki, polana leśna, 24. VII. 1957; Zwierzyniec — Borek, zachwaszczona kultura sosny, 26. VII. 1957; Wygwizdów, kotlina bezleśna, 27. VII. 1957 i 6. VIII. 1957; Tartaczna Góra, 29. VII. 1957. Jeden z najbardziej pospolitych w Polsce gatunków z rodzaju *Lygus*. Występuje na łąkach i w uprawach okopowych, niekiedy masowo.

Lygus montanus (Schill.) — Nart — Czerkies (rezerwat) na jodle, 1. IX. 1948. Gatunek w Tatrach pospolity (7). W Polsce podany przez Smreczyńskiego z gór (7) i przez Strawińskiego z Iwonicza (15), gdzie był łowiony w pobliżu lasu jodłowo-bukowego. Jest to więc trzecie stanowisko tego rzadkiego dla Polski gatunku. Możliwe, że Roztocze jest jego wschodnią granicą. W ZSRR nie wymieniany. Na pół-

nocy wymieniany tylko w Szwecji (9), ponadto znany w Niemczech, Francji, Hiszpanii, Portugalii, Sycylii, Włoszech, Szwajcarii, Austrii, Czechosłowacji, Jugosławii, Bułgarii oraz na Węgrzech.

Plesiocoris rugicollis (Fall.) — Paary; nadleśnictwo Susiec, 17. VIII. 1953; Kosobudy, uroczysko Horodyszcze, droga leśna w lesie jodłowo-bukowym, 12. VIII. 1957 r. Występuje na *Salix*, rzadziej na *Alnus* i *Corylus*, niekiedy na wierzbach nadrzecznych (16).

Charagochillus gyllenhali (Fall.) — Hamernia, na łące, 17. VII. 1953; Wygwizdów pod Zwierzyńcem, na nieużytku (biotop łąkowy), 27. VII. 1957; Kosobudy, polana leśna, 12. VIII. 1957. Występuje na Roztoczu na otwartych, suchych łąkach, często pod lasem, najczęściej spotkać go można na roślinach z rodzaju *Galium*.

Campptobrochis lutescens (Schill.) — Nart, runo w lesie jodłowo-bukowym z domieszką liściastych, 1. IX. 1948. Występuje na drzewach liściastych (12, 14), głównie na dębach.

Deraeocoris trifasciatus (L.) — Hamernia, 10. VII. 1947 r. Występuje na drzewach liściastych, najczęściej na *Pyrus malus*, *Pyrus communis*, różnych gatunkach *Prunus* i *Crataegus*; Smreczyński (7) miał go z wierzy. Jak dotąd w Polsce podawany był tylko z Krakowskiego (7).

Deraeocoris olivaceus (F.) — Hamernia, jabłoń, 10. VII. 1947; Nowiny, na *Crataegus oxyacantha*, 7. VII. 1953. Rzadko obserwowany gatunek występujący na drzewach owocowych, gdzie poluje na inne owady. W. Baran obserwował go w Leżajsku, wysysającego gąsienice *Hyponomeuta malinellus* na jabłoniach. Znany w środkowej i zachodniej Europie; w ZSRR nie podawany. W Polsce był wymieniany tylko przez Smreczyńskiego (7) z *Crataegus oxyacantha*. Ponadto znany w Niemczech, Holandii, Belgii, Francji, Algierze, Włoszech, Szwajcarii, Austrii, Czechosłowacji, Rumunii, Grecji oraz na Węgrzech.

Alloeotomus gothicus (Fall.) — Rybnica około Suśca, las sosnowy, 17. VIII. 1953 r. Występuje na *Pinus silvestris*, w Polsce podawany był tylko z Krakowskiego (7). Występuje na drzewach i w drzewostanach szpilkowych, najczęściej na sośnie. (14).

Capsodes gothicus (L.) — Kąty, na miedzy, obok zarośla *Salix*, *Rubus*, 30. VII. 1957. Występuje w otwartych biotopach łąkowych, niekiedy pod lasem, na roślinach: *Achillea millefolium*, *Galium* sp., *Urtica*, *Hypericum* i innych. Trafia się pojedynczo.

Trigonotylus pulchellus (Hhn.) — Nart, kultura sosny na skraju lasu sosnowego; teren suchy i silnie naświetlany, 19. VII. 1957. Występuje na roślinach z rodziny *Gramineae*.

Leptopterna ferrugata (Fall.) — Komodzianka, łąka sucha dobrze naświetlona, 3. IX. 1948.

Dicyphus errans (W l f f.) — Paary, las jodłowy, na paprociach 14. VIII. 1953.

Discyphus stachydis R e u t. — Bukowa Góra, na krzewach, paprociach (dużo), 29. VII. 1957; Nart, na drodze leśnej, na paprociach, 19. VIII. 1957. Częsty w miejscach zacienionych, wilgotnych; przeważnie na paprociach.

Pilophorus perplexus (D g l. S c.) — Paary, łączka śródleśna, na *Betula verrucosa*, 14. VII. 1953. Występuje pojedynczo na drzewach liściastych, niekiedy trafia na sosny (16).

Cyllocoris histrionicus (L.) — Nart, las dębowo-sosnowy, 6. VI. 1945. Typowy przedstawiciel fauny dębu, chociaż i na innych drzewach liściastych spotykany (14).

Mecomma ambulans (F a l l.) — Stoki, las mieszany, nad strumieniem, z *Juncus* sp., 24. VII. 1957; Zwierzyniec, nad stawem, na *Carex* sp., 3. VIII. 1957. Gatunek ten częściej występuje na *Aspidium* w miejscach wilgotnych.

Orthotylus flavosparsus (C. S a h l b.) — Zwierzyniec, miedza, na lebidzie, 19. VIII. 1946. Częściej spotyka się go w biotopach synantropijnych na *Atriplex* i *Chenopodium* oraz na burakach. (16).

Capsus meriopterum (S c o p.) — Zwierzyniec w borze sosnowym 3. IX. 1948. Bukowa Góra na *Vaccinium myrtillus* w dużych ilościach 29. VII. 1957. Występuje w borach typowych zarówno na roślinach z runa, jak i na drzewach liściastych (16). Często obserwowałem go napastującego jaja innych owadów.

Strongylocoris steganoides (J. S a h l b.) — Skwarki, łąka 10. VII. 1953. Gatunek ten uważany przez niektórych (Stichel 9, Smreczyński 7) za formę gatunku *S. leucocephalus* (L.). Uważam go jednak za odrębny gatunek. Znany jest prawie w całej Europie.

Halticus saltator (G e o f f r.) — Bukowa Góra, na *Urtica dioica*, 20. VIII. 1946. Głowa rdzawo jasna. W Polsce nie podawany. Znany w Europie środkowej, Anglii, Hiszpanii, Włoszech, ZSRR.

Megalocoleus molliculus (F a l l.) — Rebizanty, droga polna, na *Achillea millefolium*, 22. VII. 1953. Występuje w biotopach łąkowych na wielu roślinach zielnych (15).

Phylus melanocephalus (L.) — Bukowa Góra, pod bukiem na ziemi, 26. VIII. 1948. Najczęściej spotyka się go na dębach, lecz znany jest z buka, brzozy, leszczyny (14).

Phylus coryli (L.) — Turzyniec, leszczyna, 20. VII. 1957. Najczęściej występuje na *Corylus avellana*, niekiedy obserwowałem go napastującego drobne owady.

Psallus betuleti (F a l l.) — Stoki, pod brzożami, 19. VIII. 1946. Głównym żywicielem jest brzoza, na której jednocześnie napastuje drobne owady.

Psallus lepidus (Fieb.) — Nart, na *Fraxinus excelsior*, 6. VI. 1945. Najczęściej spotykany na drzewach liściastych (jesion, dąb, olcha).

Psallus diminutus (Kirschb.) — Józefów, 18. VI. 1946. Najczęściej wymieniany jest dąb (9, 14) w lasach mieszanych.

Psallus roseus (F.) — Zwierzyniec, nad stawem, na *Salix cinerea*, 30. VIII. 1948. Występuje w lasach mieszanych na drzewach liściastych (*Salix*, *Quercus*, *Alnus*, *Corylus*).

Psallus vitellinus (Scholtz.) — Zwierzyniec, na świerku, 19. VIII. 1946. Występuje na drzewach szpilkowych (*Pinus silvestris*, *Picea excelsa*) i na *Larix europea* i *L. sibirica* (9). Najczęściej na różnych gatunkach *Larix*.

Atractotomus mali (Me y. D.) — Zwierzyniec, sad owocowy, 5. V. 1945; Zwierzyniec, na *Crataegus oxyacantha* 18. VII. 1957; Kosobudy, na *Rubus idaeus*, 30. VII. 1957. Żyje na drzewach owocowych i krzewach, na gatunkach z rodziny *Pyrus*, *Prunus*, *Rubus*, *Crataegus*.

Atractotomus magnicornis (Fall.) — Susiec, las sosnowy, 2. VIII. 1953; Hamernia, *Pinus silvestris*, 11. VIII. 1953. Występuje na drzewach szpilkowych.

Plagiognathus albipennis (Fall.) — Kosobudy, sucha łączka pod sosnowym zagajnikiem, na *Artemisia absinthium* (w dużych ilościach) 10. VIII. 1957. Roślinami żywicielskimi są gatunki z rodzaju *Artemisia*. Smreczyński zbierał (7) z *Artemisia abrotanum*.

Plagiognathus collinus E. Wagn. — Kosobudy, na *Artemisia*, na nieużytku, 10. VIII. 1957. Jest to trzecie stanowisko w Polsce (Smreczyński, 7).

Plagiognathus arenicola E. Wagn. — Brzeg rzeki Tanwi, 23. VIII. 1953, na *Artemisia campestris*.

Chlamydatus pullus (Reut.) — Zwierzyniec, nad stawem, polana, obok zagajnik sosnowy, na *Hieracium*, 3. VIII. 1957; Kosobudy, polana przyleśna, 10. VIII. 1957.

Campylomma verbasci (M. - D.) — Rebizanty, 29. VIII. 1953; Stoki pod Zwierzyniecem, polana leśna, na *Carduus*, 24. VII. 1957. Na wielu roślinach zielnych — *Artemisia*, *Verbascum*, *Carduus* i innych (9).

Sthenarus roseri (H. - S.) — Rebizanty, 29. VIII. 1953, na *Salix sp.* Występuje na różnych gatunkach *Salix*, niekiedy na innych drzewach liściastych (14).

Tingidae

Acalypta gracilis (Fieb.) Susiec, zbocze suche, pod *Thymus*, 17. VII. 1953; Panasówka, pod butwiejącymi roślinami na ziemi (nieużytek), 6. VIII. 1957.

Dictyonota strichnocera (Fieb.) — Kosobudy, zaciszna łączka śródleśna, obok zagajnik sosnowy, 30. VII. 1957; Kąty, zbocze zachwaszczone wśród pól uprawnych, na ziemi pod *Sarothamnus*, 30. VII. 1957. Występuje na dobrze naświetlonych miejscach, suchych i ciepłych.

Dictyonota tricornis (Schrk.) — Kosobudy, przy korzeniach *Artemisia absinthium*, 13. VIII. 1957. Najczęściej pod roślinami, na suchych naświetlonych miejscach.

Galeatus spinifrons (Fall.) — Kąty pod Kosobudami, zbocze suche, silnie naświetlone, na ziemi pod *Hieracium pilosella*, 30. VII. 1957. Występuje w biotopach piaszczystych, suchych, dobrze naświetlonych.

Galeatus maculatus (H.-S.) — Kosobudy, uroczysko Bezednie, przy drodze piaszczystej, na ziemi, pod *Hieracium pilosella*, 12. VIII. 1957. Występuje w biotopach piaszczystych, suchych, dobrze naświetlonych.

Stephanitis pyri (F.) — Szczebrzeszyn, na dzikiej gruszy, 2. VII. 1953. Jest to gatunek zaledwie po raz drugi stwierdzony w Polsce. Występuje na drzewach owocowych i jest uważany za szkodnika.

Elasmotropis testacea (H.-S.) — Zwierzyniec — Wygwizdów, zbocze silnie naświetlone, suche, na ziemi, 27. VII. 1957 r. Występuje na *Echinops sphaerocephalus*. Dotąd z obecnego terenu Polski nie podawany. Znany w Niemczech, Maroku, Austrii, Czechosłowacji, Jugosławii oraz na Węgrzech.

Lasiocantha capucina (Germ.) — Rebizanty, nieużytek piaszczysty, pod *Thymus*, 5. VII. 1953; Susiec, las sosnowy, na ziemi, 17. VIII. 1953. Często na nieużytkach, zrębach, kulturach leśnych.

Tingis cardui (L.) — Paary, łączka śródleśna w lesie jodłowo-sosnowym, na *Carduus*, 14. VII. 1953; Wygwizdów pod Zwierzyńcem, na *Carduus crispus*, 27. VII. 1957; Zwierzyniec, *Carduus* sp. 2. VIII. 1957. Pospolity na ostach — niekiedy w dużych ilościach.

Tingis maculata (H.-S.) — Wygwizdów pod Zwierzyńcem, na ziemi, 2. VIII. 1957. Pod roślinami na suchych nieużytkach.

Oncochila simplex (H.-S.) — Kosobudy, łąka, 10. VIII. 1957. Występuje na *Euphorbia cyparissias*.

Monanthia echii (Schreck.) — Stoki, na *Anchusa officinalis* (b. dużo), 24. VII. 1957; Zwierzyniec — Wygwizdów, na *Anchusa officinalis*, 2. VIII. 1957; Kosobudy, przy drodze polnej na *Anchusa officinalis*, 12. VIII. 1957. Smreczyński podaje, iż jest pospolity na *Echium vulgare* (7).

Aradidae

Aradus cinnamomeus Pnz. — Zwierzyniec, zagajnik sosnowy, 19. VIII. 1946 (*imagines*); Józefów, las sosnowy 15-letni, 20. VIII. 1946 (*imagines*); Nowiny, zagajnik sosnowy, 21. VI. 1947 (jaja); Gorajec, sosna

10 l., 27. VI. 1948 (*imagines*); Zwierzyniec, 26. VIII. 1948 (*imagines*); Uroczysko Wapniarka nadl. Susiec, zagajnik sosnowy 10 l. silne występowanie larw, 8. VIII. 1953; Hamernia, zagajnik sosnowy (15 l.) dużo larw, 11. VII. 1953; Wygwizdów, sosny, 27. VII. 1957 (larwy).

Jest to pospolity i typowy przedstawiciel heteropterofauny *Pinus silvestris* — młodych drzewek. Powszechny na całym terenie Roztocza.

Aradus betulae (L.) — Nart, na hubie pnia buka, 29. VII. 1957. Żyje w starych pniach drzew liściastych, spotykany był również na *Abies* sp. i *Picea excelsa* lub na hubach.

Brachyrhynchidae

Aneurus avenius (D u f.) — Nart, las jodłowo-bukowy, na korze pnia jodły, 1. IX. 1948. Jest to drugie stanowisko w Polsce. Po raz pierwszy wykazał go S m r e c z y ń s k i z Rytra w 1918 r. (7).

Aneurus laevis (F.) — Bukowa Góra, rezerwat, pod korą buka, 26. VIII. 1948. Nieczęsto łowiony, ponieważ pędzi ukryty tryb życia. Po raz pierwszy podał go S m r e c z y ń s k i (5) z Przemyśla, po raz drugi (7) z Krościenka. Stanowisko na Roztoczu jest trzecim. Znany jest w Niemczech, Anglii, Holandii, Francji, Austrii, Jugosławii, Szwecji, Norwegii, Danii i ZSRR.

Pyrrhocoridae

Pyrrhocoris apterus (L.) — Hamernia, na *Sambucus* sp. 11. VIII. 1953; Kosobudy przy drodze na pniach lip w dużych ilościach, 13. VIII. 1957. Pospolity na całym terenie Roztocza, trzyma się pni lip i in. drzew liściastych, niekiedy pojawia się masowo.

Lygaeidae

Macroparius senecionis (S c h i l l.) — Stoki, polana leśna, 24. VII. 1957; Zwierzyniec — Borek, zachwaszczona kultura sosny, 26. VII. 1957; Występuje w suchych łąkowych biotopach, często śródleśnych, na różnych gatunkach roślin zielnych (stw. w Białowieży). Znany w środkowej, południowej i północnej Europie.

Cymus clavicolus (F a l l.) — Susiec, nieużytek śród lasu sosnowego, 8. VII. 1953; Wygwizdów, nieużytek poleśny, 6. VIII. 1957. Kosobudy, łączka poleśna, 10. VIII. 1957. Występuje na suchych łąkach na wielu roślinach zielnych (9). Znany w całej Europie.

Cymus melanocephalus F i e b. — Stoki, polana w lesie sosnowym, 24. VII. 1957. Występuje na *Carex* sp., *Juncus* sp. Znany w całej Europie.

Heterogaster artemisiae S c h i l l. — Szczepczyszyn, 21. VI. 1948, Florianka, 29. VIII. 1948. Występuje w suchych biotopach łąkowych na nieużytkach, na *Artemisia*, *Scabiosa*, *Sarothamnus* i in. Jest to charakte-

rystyczny gatunek fauny tzw. wzgórz pontyjskich, element wschodni, relikw z fazy najsilniejszej ekspansji stepu podyluwialnego w Europie środkowej (2).

Heterogaster urticae (F.) — Zwierzyniec — Wygwizdów, wzgórze silnie naświetlone, nieużytek, 27. VII. 1957; Kosobudy, łączka podleśna, 14. VIII. 1957. Występuje w biotopach łąkowych, suchych na *Urtica dioica*, *Mentha* sp. Znany w całej Europie.

Camptotelus lineolatus (Schill.) — Rebizanty, suche pastwisko, na ziemi, 17. VII. 1957. Występuje pod takimi roślinami jak np. *Thymus* sp., *Herniaria* sp., *Echium* sp., *Eryngium campestre* (9). Znany w całej Europie.

Camptotelus costalis (H. - S.) — Kosobudy, na zrębie sosnowym, pod macierzanką, 13. VIII. 1957. Jest to drugie stanowisko tego gatunku, po raz pierwszy wymieniony z Celestynowa (spod Warszawy) przez Smreczyńskiego (7). Wymieniany ponadto w Niemczech (Bawaria, Hesja), Holandii, Francji, Maroku, Finlandii, ZSRR oraz na Węgrzech.

Pachybrachius fracticolis (Schill.) — Susiec, łąka nad rzeką Łosiniec 17. VII. 1953. Występuje w biotopach łąkowych wilgotnych wśród roślinności *Sphagnum*, *Symphytum*, *Carex*. Spotykany nawet na *Salix* sp. (9).

Ligyrocoris silvestris (L.) — Bagno Tałandy na wrzosie 7. VIII. 1957. Występuje w borach, na torfach, często na *Ledum palustre*. Miałem go z Białowieży z boru bagiennego (16). Trzyma się ziemi, rzadziej obserwo wałem go na roślinach.

Tropistethus holosericeus (Schill.) — Bukowa Góra na południowym zboczu, na ziemi pod *Thymus* sp., 20. VIII. 1946. Występuje w biotopach łąkowych, na zboczach suchych, kamienistych, na ziemi pod *Calluna*, *Thymus*, *Potentilla* i in. (9).

Pterotmetus staphiliniformis (Schill.) — Kosobudy, polana wśród lasów mieszanych, 10. VIII. i 12. VIII. 1957. Najczęściej występuje na wrzosowiskach, znany w całej Europie.

Trapezonotus arenarius (L.) — Zwierzyniec — Wygwizdów, na nieużytku, pod *Hieracium* sp., 6. VIII. 1957. Występuje w biotopach suchych łąkowych o typie pastwisk, na ziemi pod roślinami. Smreczyński (7) stwierdza, że nie spotkał go w Tatrach. Z Białowieży miałem go ze ściółki leśnej boru mieszanego. (16).

Trapezonotus dispar Stål — Zwierzyniec, zachwaszczona kultura sosny, pod *Artemisia absinthium*, 14. VIII. 1957. Występuje w biotopach łąkowych w pobliżu zadrzewień suchych, najczęściej na ziemi.

Rhyparochromus quadratus (F.) — Kosobudy, polana pod lasem suchym, silnie naświetlona, 10. VIII. 1957 (2 okazy). Występuje na miejscach

piaszczystych, suchych, w biotopach łąkowych. Stwierdzony na obecnym terenie po raz pierwszy. Forma pontyjska. Znany prawie w całej Europie.

Rhyparochromus phoeniceus (Rossi) — Hamernia, na ziemi pod jałowcem, 11. VIII. 1953. Występuje w biotopach suchych na przyleśnych łąkach, lub w lesie w ściółce pod liśćmi.

Drymus brunneus (Schill.) — Kosobudy, zagajnik sosnowy, na ziemi, 13. VIII. 1957. Występuje w lasach suchych, lub na skraju zadrzewień, na ziemi pod liśćmi.

Scolopostethus affinis (Schill.) — Zwierzyniec, miedza na polu, 19. VIII. 1946; Rudka, na ziemi pod lasem sosnowym, 27. VIII. 1948. Występuje najczęściej na ziemi, pod liśćmi w lasach suchych lub na nieużytkach i miedzach pod różnymi zielnymi roślinami (*Mentha*, *Nepeta*), niekiedy na *Urtica dioica*.

Gastrodes abietum (Berg.) — Nart, w szyszkach *Picea excelsa*, 1. IX. 1948; Nadl. Susiec, na pniu *Picea excelsa*, 10. VIII. 1953. Występuje na świerkach, często kryje się w starych szyszkach lub w szparach kory.

Gastrodes grossipes (De-G.) — Rybnica, na starych sosnach, na korze i w szyszkach *Pinus silvestris*, 17. VII. 1953. Występuje na drzewach iglastych; *Pinus silvestris*, *Picea excelsa*, a nawet hodowałem na *Larix europaea*. Często znajdowany jest w szyszkach tych drzew. (16).

Piesmidae

Piesma capitata (Wlff.) — Susiec, na miedzy, 7. VII. 1953; Nowiny, na nieużytku, na *Chenopodium*, 14. VII. 1953. Występuje najczęściej na roślinach z rodzaju *Chenopodium*. Podawane są również *Salix*, *Verbascum*, *Spergula* (9).

Piesma maculata (Lap.) — Zwierzyniec, na miedzy obok uprawy ziemniaków, 26. VIII. 1948; Komodzianka, 3. IX. 1948. Najczęściej występuje pod roślinami z rodzaju *Chenopodium*. Wymieniane są również inne rośliny (9), jak np. *Atriplex*, *Verbascum*, a nawet drzewa: *Betula*, *Corylus*, *Salix*.

Berytidae

Neides tipularius (L.) — Paary, las jodłowy, na drodze, 14. VII. 1953; Rezerwat Nart, polana w lesie bukowo-jodłowym, 19. VII. 1957; Turzynieć, na ziemi w lesie mieszanym, 20. VII. 1957; Zwierzyniec — Borek, zachwaszczona kultura sosny, 26. VII. 1957; Bukowa Góra, sosna, 29. VII. 1957; Kosobudy, polana leśna, 30. VII. i 12. VIII. 1957. Gatunek występujący w biotopach łąkowych przyleśnych często trafia na drzewa (*Pinus*, *Juniperus*), szczególnie w jesieni, częściej jednak łowiony jest na *Erodium*, *Hyoscyamus*, *Verbascum* i na innych roślinach zielnych.

Berytinus clavipes (F.) — Kosobudy, polana w lesie mieszanym, 30. VII. 1957; Zwierzyniec, zachwaszczona kultura sosny, na ziemi pod *Artemisia absinthium* (2 okazy), 14. VIII. 1957. Występuje w słonecznych, suchych biotopach łąkowych i najczęściej na ziemi, pod roślinami.

Berytinus crassipes (H. - S.) — Zwierzyniec — Borek, na skraju lasu sosnowego pod *Artemisia absinthium*, 14. VIII. 1957. Występuje w suchych, łąkowych biotopach, pod roślinami.

Metatropis rufescens (H. - S.) — Paary, las jodłowy, runo, w miejscu wilgotnym, przy drodze leśnej. Obserwowałem i łowiłem w tym jednym miejscu stale od 5. VIII. do 26. VIII. 1953, zawsze po kilka okazów. Rosła tam *Circaea lutetiana*. Jest to drugie w Polsce stanowisko. Po raz pierwszy miałem w 1948 r. z Białowieży z grondu wysokiego (15). U *Stichela* (9) wprawdzie jest wzmianka o występowaniu na Pomorzu, lecz ta wiadomość bez podania miejscowości jest niepewna. Gatunek dla Polski rzadki. Pomimo starannych poszukiwań na Roztoczu, tam gdzie występuje *Circaea lutetiana*, nie znajdowałem go. Znany w południowej, środkowej i północnej Europie.

Gampsocoris punctipes (Germ.) — Hamernia, na *Melissa* sp., 17. VIII. 1953. Znany w całej środkowej i południowej Europie. Występuje w suchych biotopach łąkowych.

Coreidae

Gonocerus juniperi (H. - S.) — Skwarki, las sosnowy 25. VIII. 1953; Susiec, zarośla jałowca, 27. VIII. 1953; Hamernia, na jałowcu, 21. IX. 1953. Typowy przedstawiciel *Juniperus communis*, *J. oxycedrus*; nieraz pojawia się w dużych ilościach na tych roślinach i wysysa owoce.

Gonocerus acuteangulatus (Goeze) — Nart, las jodłowo-bukowy, kultura dębu, na młodym drzewku *Quercus pedunculata*, 1. IX. 1948; Bukowa Góra — rezerwat, drzewostan bukowo-jodłowy 2. IX. 1948; Hamernia, na dębie, 22. VII. 1953; Kosobudy, na kruszynie, 30. VII. 1957. Występuje na drzewach i krzewach liściastych. Znany w południowej i środkowej Europie.

Syromastus rhombeus (L.) — Hamernia, kultura dębu, z runa, 11. VIII. 1953. Występuje w suchych i dobrze naświetlonych biotopach łąkowych. Znany w całej Europie.

Enoplops scapha (F.) — Nowiny, na *Euphorbia* sp., 21. VI. 1947. Znany w Niemczech, Rumunii, Bułgarii, Grecji, Turcji, Palestynie, ZSRR.

Spathocera laticornis (Schill.) — Susiec, las sosnowy (dragowina), na ziemi pod *Juniperus communis*, 4. VII. 1953; Rezerwat „Szumy”, runo, 20. IX. 1953. Występuje na otwartych, suchych miejscach, najczęściej spotykany na ziemi. Znany w środkowej i południowej Europie.

Sphathocera dalmani (Schill.) — Bagno Tałandy, na ziemi, pod wrzosem, 7. VIII. 1957. Jest to drugie stanowisko dla Polski. Po raz pierwszy stwierdzony przez Smreczyńskiego (7) spod Krakowa. Znany w południowej, środkowej i północnej Europie.

Bathysolen nubilus (Fall.) — Susiec, łąka nad rzeką Łosiniec, 22. VIII. 1953; Hamernia, na nieużytku, 2. IX. 1953; Nart, polana pod lasem sosnowym, 19. VII. 1957; Kosobudy, łączka pod lasem mieszanym, 10. VIII. 1957. Występuje w suchych biotopach łąkowych, najczęściej na ziemi pod niskimi roślinami (macierzanka).

Ceraleptus lividus (Stein.) — Susiec, łąka, 12. VII. 1953. Znany w południowej i środkowej Europie.

Coriomeris scabricornis (Pnz.) — Susiec, łąka pod sosnowym zagajnikiem, 10. VII. 1953; Kosobudy, łączka sucha, na *Trifolium arvense*, 12. VIII. 1957. Występuje w suchych biotopach łąkowych na gatunkach z rodz. *Trifolium*, *Artemisia* sp., *Calluna* sp. Znany w całej Europie.

Coriomeris denticulatus (Scop.) — Kosobudy (łączka), *Trifolium arvense*, 10. VIII. 1957. Występuje w suchych biotopach łąkowych podobnie jak poprzedni. Znany w całej Europie.

Dicranomerus agilis (Scop.) — Nart, las mieszany, na polanie, 1. IX. 1948; Paary, las jodłowo-sosnowy, na polanie, 14. VII. 1957. Występuje w suchych, dobrze naświetlonych biotopach łąkowych. Znany w całej Europie z wyjątkiem Szwecji, Norwegii, Finlandii.

Brachycarenum tigrinus (Schill.) — Rybnica, ściółka lasu sosnowego, 5. VII. 1953; Bagno Tałandy (Tereszpol) na ziemi. Smreczyński twierdzi, że w południowej Polsce „tego gatunku dotąd nie znaleziono” (7). Znany spod Warszawy i Pomorza (Smreczyński 7). Miałem go jednak z Iwonicza (pow. Rzeszów) i z Białowieży (16). Znany w całej Europie, z wyjątkiem Anglii, Holandii i Belgii.

Pentatomidae

Eurygaster austriacus (Schrnk.) — Susiec, las jodłowo-sosnowy (runo *Gramineae*), 14. i 17. VIII. 1953; Bagno Tałandy (Tereszpol), na *Gramineae*, 7. VIII. 1957.

Eurygaster austriacus (Schrnk.), f. *Frischii* (Goeze) — Bagno Tałandy, na *Ledum palustre*, 7. VIII. 1957.

Podops inuncta (F.) — Nart, w ściółce, w lesie jodłowo-bukowym, 1. IX. 1948; Paary, las jodłowo-sosnowy, na ziemi, 3. VIII. 1953.

Sciocoris microphthalmus (Flor.) — Skwarki, na piasku, pod lasem sosnowym, 17. VIII. 1953.

Sciocoris umbrinus (Wlff.) — Gorajec, na ziemi, miedza, 27. VI. 1948; Rebizanty, 15. VIII. 1953.

Sciocoris cursitans (F.) — Susiec, nieużytek pod lasem sosnowym, 13. VIII. 1953 (2 okazy).

Aelia klugi (H h n.) — Paary, łąka śródleśna, na *Gramineae*, 3. VIII. 1953; Zwierzyniec — Borek, zachwaszczona kultura sosny, 26. VII. 1957 i 1. VIII. 1957.

Stollia venustissimus (S c h r k.) — Susiec, las jodłowy, runo, 17. VIII., 27. VIII. 1953 (2 ok.); Susiec, łąka nad rzeką Łosiniec, 20. IX. 1953; Nart, polana leśna, przy sośnie na ziemi, 19. VII. 1957.

Rubiconia intermedia (W l f f.) — Hamernia, pod brzożami, 11. VIII. 1953; Paary, polana w lesie jodłowym, teren podmokły, 14. VIII. 1953; Stoki, zrąb porośnięty brzożą i dębem, na *Betula verrucosa*, 14. VIII. 1957.

Holcostethus vernalis (W l f f.) — Szczebrzeszyn, 26. VI. 1948; Komodziańska, 3. IX. 1948; Susiec, łąka, 21. VIII. 1953.

Palomena prasina (L.) — Zwierzyniec (lipa), 26. VIII. 1948; Bukowa Góra, runo, 29. VIII. 1948; Florianka, 29. VIII. 1948; Susiec, łąka przy lesie, na sośnie, 24. VII. 1953; Susiec, las jodłowo-sosnowy, runo, 26. VIII. 1953; Turzynieć, na krzewach jeżyny, 20. VII. 1957 (larwy); Stoki, 24. VII. 1957 (larwy); Kosobudy, przy drodze w lesie jodłowo-sosnowym (nimfy), 10. VIII. 1957.

Pitedia juniperina (L.) — Hamernia, jałowiec, 11. VIII. 1953 (2 ok.); Susiec, las sosnowy z dużą domieszką *Juniperus communis*, na jałowcach, 21. IX. 1953; Kosobudy, las mieszany, na *Juniperus communis*, 14. VIII. 1957.

Pitedia pinicola (M u l s.) — Komodziańska, las sosnowy, 3. IX. 1948; Krasnobród, na sośnie, 6. IX. 1948.

Eurydema festiva (L.) f. *picta* (H. - S.) — Hamernia, nieużytek, na *Berteroa incana*, 11. VIII. 1953.

Eurydema ornata (L.) — Susiec, las sosnowy, 14. VIII. 1953.

Eurydema oleracea (L.) f. *triguttata* (H o r v.) — Susiec, łąka pod lasem sosnowym, 24. VII. 1953.

Piezodorus lituratus (F.) — Nart, na *Tilia sp.*, 1. IX. 1948; Zwierzyniec, nad stawem, 4. IX. 1948.

Acanthosoma haemorrhoidale (L.) — Nart, ściółka, 1. IX. 1948; Bukowa Góra, dąb, 2. IX. 1948; Hucisko, 6. IX. 1948; Kosobudy, 14. VIII. 1957.

Elastmostethus interstinctus (L.) — Susiec, las sosnowy, na *Betula verrucosa*, 22. VIII. 1953; Zwierzyniec, nad stawem, na topoli, 3. VIII. 1957; Kosobudy, las jodłowo-sosnowy, na linii pod brzożami, 12. VIII. 1957 (2 okazy).

Elasmucha ferrugata (F.) — Paary, na *Vaccinium myrtillus*, 14. VIII. 1953; Turzyniec, wąwóz, na *Urtica dioica*, obok *Vaccinium myrtillus*, 20. VII. 1957; Bukowa Góra, na *Vaccinium myrtillus* (dużo), 29. VII. 1957.

Elasmucha betulae (De-G.) — Górecko, pow. Biłgoraj, nad rzeką Szum, na *Corylus avellana*, 30. VIII. 1948; Susiec, na *Betula verrucosa*, 22. VIII. 1953; Paary, pod brzoźami, 14. VIII. 1953; Stoki, na *Betula verrucosa*, 24. VII. 1957; Zwierzyniec, nad stawem, na *Betula verrucosa*, 3. VIII. 1957.

Cyphostethus tristriatus (F.) — Hamernia, na *Juniperus communis*, 11. VIII. 1953; Susiec, las sosnowy, na *Juniperus communis* (dużo), 21. IX. 1953.

Pintheus sanguinipes (F.) — Rezerwat Hamernia, na *Pinus silvestris* 11. VIII. 1953; tamże na *Juniperus communis*, 21. IX. 1953. Jest to gatunek w Polsce znajdujący rzadko. Miał go Smreczyński (7) z Krakowskiego. Poza tym jeden okaz mam z *Corylus* (Wandzin, pow. Lubartów). Stanowisko na Roztoczu jest z kolei trzecim. Znany prawie w całej Europie.

Arma custos (F.) — Rezerwat nad Tanwią, na *Alnus glutinosa*, 15. VIII. 1953; Susiec, zarośla w olsie, nad łąką, 22. VIII. 1953; Paary, las jodłowo-sosnowy, na liściach na ziemi, 20. IX. 1953; Zwierzyniec, nad stawem, na *Alnus glutinosa*, napastował *Agelastica alni*, 3. VIII. 1957; Kosobudy, las jodłowy, 14. VIII. 1957.

Jalla dumosa (L.) — Turzynieckie doły, na zboczu słonecznym, na ziemi, 20. VII. 1957.

Cydnidae

Aethus nigrita (F.) — Kosobudy, łączka pod lasem sosnowym, na ziemi pod *Achillea millefolium*, 12. VIII. 1957.

Legnothus limbosus (Geoffr.) — Kosobudy, łączka pod sosnowym lasem, na ziemi pod *Artemisia campestris*, 14. VIII. 1957.

Legnothus picipes (Fall.) — Komodzianka, sucha łąka, nieużytek, na ziemi, 3. IX. 1948.

Sehirus morio (L.) — Susiec, bór typowy, pod *Thymus*, na ziemi, 26. VIII. 1953 (2 ok.).

Tritomegas bicolor (L.) — Hamernia, na ziemi, 11. VIII. 1953; Stoki, 24. VII. 1957. Wymienia go z pow. zamojskiego (Wolica) Smreczyński (7). Gatunek żyjący na roślinach z rodziny *Labiatae*, niekiedy spotykany na krzewach i nawet drzewach (*Picea excelsa*).

Canthophorus dubius (Scop.) — Kosobudy, nieużytek pod lasem sosnowym, pod *Artemisia absinthium* 14. VIII. 1957.

Canthophorus biguttatus (L.) — Stoki, polana leśna, 24. VII. 1957.

Ochetostethus nanus (H. - S.) — Nart, przy drodze leśnej, na ziemi, 1. IX. 1948; Hamernia, na piasku, 11. VIII. 1953; Kosobudy, pod *Artemisia* sp., 12. VIII. 1957.

Omówienie heteropterofauny lądowej Roztocza na podstawie dotychczasowych badań byłoby jeszcze przedwczesne. Gromadzenie materiału odbywało się dorywczo, na stosunkowo dużym terenie, różnorodnym pod względem florystycznym i stosunków zespołów roślinnych, jak również stosunków klimatycznych. Badano te lub inne biotopy w interesujących miejscach Roztocza, biorąc pod uwagę znajdujące się tam bardziej interesujące rośliny, rzadsze, charakterystyczne jako górskie lub południowe. Nie zawsze jednak należało posługiwać się tymi wskaźnikami. Nieraz zdarzało się, że gdzie np. w większym skupieniu znajdował się obuwik (Kosobudy) — tam żadnych interesujących gatunków pluskwiaków nie spotkano, pomimo b. starannego przeglądu terenu. Natomiast pospolity, zdawałoby się, teren „poleśny” w kotlinie na Wygwizdowie pod Zwierzyniecem, biotop o charakterze nieużytku czy pastwiska, porośnięty różnorodną zielną roślinnością — dał materiał obfitszy i interesujące gatunki. Również w Kosobudach, nie tam gdzie znajdowały się przepiękne drzewostany jodłowo-sosnowe z dużą domieszką drzew liściastych, znajdowałem bardziej interesujące formy, lecz w zupełnie zaniedbanych terenach: np. na podleśnych łączkach, na nieużytkach, na zrębach i w kulturach zachwaszczonych łąciło się rzadsze gatunki. Były to tereny suchsze, silniej naświetlone, „cieple”, o bujnej zielnej roślinności, częstokroć zbocza południowe lub południowo-wschodnie otoczone zagajnikami i przerzedzonymi drzewostanami.

W wilgotnych — zacienionych biotopach udało się również stwierdzić rzadsze formy. Na przykład *Metatropis rufescens* łąciłem i obserwowałem jedynie w jodłowym starym drzewostanie (Paary, nadl. Susiec, oddz. 212), gdzie obficie występowała *Circaea lutetiana*. Gdzieindziej, np. w Rezerwacie Nart, pomimo, że tam również ta roślina jest częsta, na *Metatropis rufescens* nie natrafiłem. Widocznie poza żywicielską rośliną niezbędne mu są inne warunki — głównie meteorologiczne. W Paarach również miałem go tylko z jednego określonego miejsca. Fakt ten dowodzi jak niekiedy nie łatwo natrafić na pewne gatunki o nielicznych populacjach i o braku tendencji do silniejszego rozpraszania się po terenie. Łowiłem *M. rufescens* w określonym miejscu w 1953, i w tym samym miejscu obserwowałem go w latach późniejszych.

Do wilgotnolubów, trzymających się zacienionych miejsc, zaliczyłbym *Dicyphus stachydis*, którego łąciłem najczęściej w rezerwacie „Bukowa Góra”.

Większość jednak gatunków pluskwiaków występuje na terenach kserofilnych i kserotermicznych.

Roślinna szata ma dla *Heteroptera* duże znaczenie, lecz pojedyncze gatunki roślin nie zawsze mogą być wskaźnikami znajdowania się tych lub innych gatunków pluskwiaków. Pluskwiaki przeważnie nie są monofagami, a ponadto zdolne są do odległych przelotów i to utrudnia powiązanie biocenotyczne z roślinnością. Bardziej monofagicznymi są gatunki żyjące na drzewach i te gatunki znajdowano w odpowiednich biotopach (*Aradidae*, *Phytocoris*, *Psallus*).

Do gatunków bardziej interesujących w Polsce, a szczególnie na Roztoczu, należy zaliczyć następujące:

A. Stwierdzone po raz pierwszy w Polsce.

1. *Nabis major* Costa (*Nabidae*)
2. *Halticus saltator* (Geoffr.) (*Miridae*)
3. *Elasmotropis testacea* (H. - S.) (*Tingidae*)

B. Rzadkie

1. *Salda muelleri* (Gmel.) (*Saldidae*)
2. *Chartostirta elegantula* (Fall.) (*Saldidae*). Pierwsze stanowisko na południu Polski, drugie w ogóle dla Polski.
3. *Nabis boops* Schioedte. (*Nabidae*)
4. *Nabis lineatus* (Dhlb.) (*Nabidae*). Drugie stanowisko w Polsce.
5. *Oeciacus hirundinis* (Jen.) (*Cimicidae*)
6. *Myrmecoris gracilis* (F. Sahlb.) (*Miridae*)
7. *Deraeocoris trifasciatus* (L.) (*Miridae*). Drugie stanowisko w Polsce.
8. *Deraeocoris olivaceus* (F.) (*Miridae*)
9. *Stephanitis pyri* (F.) (*Tingidae*). Drugie stanowisko w Polsce.
10. *Aneurus avenius* (Duf.) (*Brachyrhynchidae*). Drugie stanowisko w Polsce.
11. *Aneurus laevis* (F.) (*Brachyrhynchidae*). Trzecie stanowisko w Polsce.
12. *Camptotelus costalis* (H. - S.) (*Lygaeidae*). Drugie stanowisko w Polsce.
13. *Metatropis rufescens* (H. - S.) (*Berytidae*). Drugie stanowisko w Polsce.
14. *Podops inuncta* (F.) (*Pentatomidae*).
15. *Pintheus sanguinipes* (F.) (*Pentatomiade*).

Poza tym należy podkreślić występowanie gatunków pontyjskich i południowych:

1. *Rhinocoris iracundus* (Poda) (*Reduviidae*)
2. *Megacoelum beckeri* (Fieb.) (*Miridae*)

3. *Lygus montanus* (Schill.) (*Miridae*)
4. *Deraeocoris olivaceus* (F.) (*Miridae*) południowy; stanowiska wschodnie.
5. *Heterogaster artemisiae* (Schill.) (*Lygaeidae*)
6. *Rhyparochromus quadratus* (F.) (*Lygaeidae*)
7. *Sphathocera dalmani* (Schill.) (*Coreidae*)

OMÓWIENIE NIEKTÓRYCH GATUNKÓW STWIERDZONYCH
PRZEZ TENENBAUMA

W wykazie pluskwiaków Tenenbauma są gatunki, które przeze mnie nie zostały stwierdzone na Roztoczu. Jest ich 23. Uwidacznia to Tab. 1.

Skontrolować tych gatunków nie mogłem, zresztą nie przypuszczam, by były błędnie oznaczone, tym bardziej, że były w swoim czasie sprawdzone przez doskonałego znawcę pluskwiaków Stanisława Smreczyńskiego (Seniora).

Należy raczej przypuszczać, że są to gatunki rzadziej spotykane i trudniejsze do znalezienia.

Wśród nich do rzadkich włączyłem przede wszystkim:

- 1) *Saldula arenicola* (Schltz.), *a. simulator* (Reut.)
- 2) *Prostemma aeneicolle* (Stein.)
- 3) *Adelphocoris vandalicus* (Rossi)
- 4) *Oxycarenus modestus* (Fall.)
- 5) *Ulmicola spinipes* (Fall.)

Poza tymi gatunkami Tenenbaum (18) zaliczył do rzadkich gatunki, które na terenie Roztocza łowiłem często i niekiedy w ilościach dużych. Są to następujące gatunki:

1) *Acetropis carinata* (H. - S.). Miałem biotopy (Kosobudy), w których znajdowałem po kilka sztuk w jednym miejscu.

2) *Alydus calcaratus* (L.) na terenie Roztocza zaliczyć nie możemy do rzadkich, bowiem łowiłem go w ilościach dużych w kilku miejscowościach (Susiec, 21. IX. 1953; Nart, 19. VII. 1957; Wygwizdów, 27. VII. i 2. VIII. 1957; Kosobudy, na *Trifolium arvense*, 10. VIII. 1957). Zawsze na miejscach silnie naświetlonych, suchych, w biotopach otwartych, nie zadrzewionych.

3) *Eurydema festiva* (L.) nie jest rzadkim gatunkiem — często łowiłem go po kilka sztuk na *Cruciferae* (*Berteroa incana*), np. w Hamernii, na otwartych naświetlonych nieużytkach. Trafiała tam zarówno *forma nominativa* jak i (wprawdzie rzadziej) *f. picta* (H. - S.).

Tab. 1. Gatunki stwierdzone na terenie Zamojszczyzny
Species found in the Zamość region.

Lp.	Nazwa	Zebrał	
		Tenenbaum	Strawiński
1.	<i>Salda muelleri</i> (G mel.)		+
2.	<i>Saldula saltatoria</i> (L.)	+	+
3.	<i>Saldula c-album</i> (Fieb.)	+	+
4.	<i>Saldula arenicola</i> (Schltz.)		
	<i>a. simulator</i> (Reut.)	+	
5.	<i>Chartostirta cincta</i> (H.-S.)		+
6.	<i>Chartostirta elegantula</i> (Fall.)		+
7.	<i>Prostemma aeneicolle</i> Stein.	+	
7a	<i>Nabis major</i> Costa		+
8.	<i>Nabis apterus</i> F.	+	+
9.	<i>Nabis myrmecoides</i> Costa	+	+
10.	<i>Nabis boops</i> Schioedte		+
11.	<i>Nabis limbatus</i> Dahlb.	+	+
12.	<i>Nabis lineatus</i> Dahlb.		+
13.	<i>Nabis flavomarginatus</i> Schltz.		+
14.	<i>Nabis ferus</i> (L.)	+	+
15.	<i>Nabis rugosus</i> (L.)	+	+
16.	<i>Nabis ericetorum</i> Schltz.		+
17.	<i>Nabis brevis</i> Schltz.		+
18.	<i>Ploiariola vagabunda</i> (L.)		+
19.	<i>Ploiariola culiciformis</i> (De-G.)		+
20.	<i>Pygolampis bidentata</i> (Goeze)		+
21.	<i>Reduvius personatus</i> (L.)		+
22.	<i>Rhinocoris annulatus</i> (L.)		+
23.	<i>Rhinocoris iracundus</i> (Poda)		+
24.	<i>Coranus subapterus</i> (De-G.)	+	+
25.	<i>Temnostelhus pusillus</i> (H.-S.)		+
26.	<i>Anthocoris confusus</i> Reut.		+
27.	<i>Anthocoris nemoralis</i> (F.)		+
28.	<i>Anthocoris gallarum-ulmi</i> (De-G.)		+
29.	<i>Anthocoris nemorum</i> (L.)	+	+
30.	<i>Orius niger</i> (Wlff.)	+	+
31.	<i>Orius majusculus</i> Reut.		+
32.	<i>Orius minutus</i> (L.)	+	+
33.	<i>Lyctocoris campestris</i> (F.)	+	+
34.	<i>Scoloposcellis pulchella</i> (Zett.)		+
35.	<i>Myrmedobia tenella</i> (Zett.)		+
36.	<i>Cimex lectularius</i> (L.)	+	+
37.	<i>Oeciacus hirundinis</i> Jen.		+
38.	<i>Myrmecoris gracilis</i> (Shlb.)		+
39.	<i>Pantilius tunicatus</i> (F.)		+
40.	<i>Phytocoris longipennis</i> Flor.		+
41.	<i>Phytocoris populi</i> (L.)		+
42.	<i>Phytocoris dimidiatus</i> Kirschb.		+
43.	<i>Phytocoris pini</i> Kirschb.	+	+

c. d. tab. 1

Lp.	Nazwa	zebrał	
		Tenenbaum	Strawiński
44.	<i>Phytocoris ulmi</i> (L.)		+
45.	<i>Phytocoris varipes</i> Boh.		+
46.	<i>Megacoelum infusum</i> (H. - S.)		+
47.	<i>Megacoelum beckeri</i> Fieb.		+
48.	<i>Adelphocoris seticornis</i> (F.)	+	+
49.	<i>Adelphocoris vandalicus</i> (Rossi)	+	
50.	<i>Adelphocoris lineolatus</i> (Goeze)	+	+
51.	<i>Adelphocoris quadripunctatus</i> (F.)		
	(<i>annulicornis</i>) (F. Shlb.)	+	+
52.	<i>Calocoris ochromelas</i> (Gmel.)		+
53.	<i>Calocoris sexguttatus</i> (F.)		+
54.	<i>Calocoris biclavatus</i> (H. - S.)		+
55.	<i>Calocoris fulvomaculatus</i> (De - G.)	+	+
56.	<i>Calocoris affinis</i> (H. - S.)	+	+
57.	<i>Calocoris roseomaculatus</i> (De - G.)		+
58.	<i>Calocoris norvegicus</i> (Gmel.)		+
59.	<i>Dichrooscytus rufipennis</i> (Fall.)		+
60.	<i>Lygus pabulinus</i> (L.)	+	+
61.	<i>Lygus lucorum</i> (Mey. - D.)		+
62.	<i>Lygus limbatus</i> (Fall.)	+	
63.	<i>Lygus pratensis</i> (L.)		+
64.	<i>Lygus punctatus</i> (Zett.)		+
65.	<i>Lygus gemellatus</i> (H. - S.)		+
66.	<i>Lygus pubescens</i> Reut.		+
67.	<i>Lygus campestris</i> (L.)	+	
68.	<i>Lygus montanus</i> (Schill.)		+
69.	<i>Lygus kalmi</i> (L.) f. nom.		+
	<i>Lygus kalmi</i> v. <i>pauperata</i> (H. - S.)	+	
	<i>Lygus kalmi</i> v. <i>pellucida</i> (Fieb.)	+	
70.	<i>Plesiocoris rugicollis</i> (Fall.)		+
71.	<i>Camptozygum pinastri</i> (Fall.)	+	+
72.	<i>Poeciloscytus unifasciatus</i> (F.)	+	+
73.	<i>Charagochillus gyllenhali</i> (Fall.)		+
74.	<i>Liocoris tripustulatus</i> (F.)	+	+
75.	<i>Camptobrochis lutescens</i> (Schill.)		+
76.	<i>Deraeocoris trifasciatus</i> (L.)		+
77.	<i>Deraeocoris olivaceus</i> (F.)		+
78.	<i>Deraeocoris ruber</i> (L.), f. nom.	+	+
	<i>Deraeocoris</i> f. <i>danica</i> (F.)	+	+
	<i>Deraeocoris</i> v. <i>seguinus</i> (Müll.)	+	
79.	<i>Rhopalotomus ater</i> (L.) f. nom.	+	+
	<i>Rhopalotomus ater</i> (L.) v. <i>tyrranus</i> (F.)	+	
80.	<i>Alloeotomus gothicus</i> (Fall.)		+
81.	<i>Capsodes gothicus</i> (L.)		+
82.	<i>Acetropis carinata</i> (H. - S.)	+	+
83.	<i>Stenodema calcaratum</i> (Fall.)	+	+

Lp.	Nazwa	zebrał	
		Tenenbaum	Strawiński
84.	<i>Stenodema virens</i> (L.) f. nom.	+	+
	<i>Stenodema virens</i> v. <i>testacea</i> (Reut.)	+	+
	<i>Stenodema virens</i> v. <i>fuiva</i> (Fieb.)	+	+
85.	<i>Stenodema laevigatum</i> (L.) f. nom.	+	+
	<i>Stenodema laevigatum</i> v. <i>virescens</i> (Fall.)	+	+
	<i>Stenodema laevigatum</i> v. <i>pallescens</i> (Fall.)	+	+
86.	<i>Notostira erratica</i> (L.)	+	+
87.	<i>Megaloceraea linearis</i> (Fuessly)	+	+
88.	<i>Trigonotylus ruficornis</i> (Geoffr.)	+	+
89.	<i>Trigonotylus pulchellus</i> (Hahn.)	+	+
90.	<i>Leptopterna dolabrata</i> (L.)	+	+
91.	<i>Leptopterna ferrugata</i> (Fall.)	+	+
92.	<i>Monalocoris filicis</i> (L.)	+	+
93.	<i>Bryocoris pteridis</i> Fall.	+	+
94.	<i>Dicyphus errans</i> (Wlff.)	+	+
95.	<i>Dicyphus stachydis</i> Reut.	+	+
96.	<i>Systellonotus triguttatus</i> (L.)	+	+
97.	<i>Pilophorus perplexus</i> (Dgl. Sc.)	+	+
98.	<i>Cyllocoris histrionicus</i> (L.)	+	+
99.	<i>Blepharidopterus angulatus</i> (Fall.)	+	+
100.	<i>Globiceps flavomaculatus</i> (F.)	+	+
101.	<i>Mecomma ambulans</i> (Fall.)	+	+
102.	<i>Orthothylus flavosparsus</i> (C. Schlb.)	+	+
103.	<i>Capsus meriopterum</i> (Scop.)	+	+
104.	<i>Heterocordylus tumidicornis</i> (H. - S.)	+	+
105.	<i>Heterocordylus genistae</i> Scop.	+	+
106.	<i>Orthocephalus saltator</i> (Hahn.)	+	+
107.	<i>Orthocephalus vittipennis</i> (H. - S.)	+	+
108.	<i>Strongylocoris steganoides</i> (J. Schlb.)	+	+
109.	<i>Halticus apterus</i> (L.)	+	+
110.	<i>Halticus saltator</i> (Geoffr.)	+	+
111.	<i>Lopus decolor</i> (Fall.)	+	+
112.	<i>Hoplomachus thunbergi</i> (Fall.)	+	+
113.	<i>Megalocoleus molliculus</i> (Fall.)	+	+
114.	<i>Byrsoptera rufifrons</i> (Fall.)	+	+
115.	<i>Phylus melanocephalus</i> (L.)	+	+
116.	<i>Phylus coryli</i> (L.)	+	+
117.	<i>Psallus betuleti</i> (Fall.)	+	+
118.	<i>Psallus lepidus</i> Fieb.	+	+
119.	<i>Psallus diminutus</i> (Kirschb.)	+	+
120.	<i>Psallus roseus</i> (F.)	+	+
121.	<i>Psallus vitellinus</i> (Sholtz)	+	+
122.	<i>Atractotomus mali</i> (Mey. D.)	+	+
123.	<i>Atractotomus magnicornis</i> (Fall.)	+	+
124.	<i>Criocoris crassicornis</i> (Hahn.)	+	+
125.	<i>Plagiognathus chrysanthemi</i> (Wlff.)	+	+

c. d. tab. 1

Lp.	Nazwa	zebrał	
		Tenenbaum	Strawiński
126.	<i>Plagiognathus arbustorum</i> (F.)	+	+
	<i>Plagiognathus arbustorum</i> v. <i>brunnipennis</i> (Mey. D.)		
	<i>Plagiognathus arbustorum</i> v. <i>hortensis</i> (Mey. D.)	+	+
127.	<i>Plagiognathus albipennis</i> Fall.		+
128.	<i>Plagiognathus collinus</i> E. Wagn.		+
129.	<i>Plagiognathus arenicola</i> E. Wagn.		+
130.	<i>Chlamydatus pulicarius</i> (Fall.)	+	+
131.	<i>Chlamydatus pullus</i> (Reut.)		+
132.	<i>Chlamydatus saltitans</i> (Fall.)	+	+
133.	<i>Campylomma verbasci</i> (M. - D.)		+
134.	<i>Sthenarus roseri</i> (H. - S.)		+
135.	<i>Acalypta musci</i> (Schrk.)	+	+
136.	<i>Acalypta nigrina</i> (Fall.)	+	+
137.	<i>Acalypta gracilis</i> (Fieb.)		+
138.	<i>Dictyonota strichnocera</i> Fieb.		+
139.	<i>Dictyonota tricornis</i> (Schrk.)		+
140.	<i>Derephysia foliacea</i> (Fall.)	+	+
141.	<i>Galeatus spinifrons</i> (Fall.)		+
142.	<i>Galeatus maculatus</i> (H. - S.)		+
143.	<i>Stephanitis pyri</i> (F.)		+
144.	<i>Elasmotropis testacea</i> (H. - S.)		+
145.	<i>Lasiocantha capucina</i> (Germ.)		+
146.	<i>Tingis reticulata</i> (H. - S.)	+	+
147.	<i>Tingis ampliata</i> (H. - S.)	+	+
148.	<i>Tingis cardui</i> (L.)		+
149.	<i>Tingis maculata</i> (H. - S.)		+
150.	<i>Physatocheila quadrimaculata</i> (Wlff.)		+
151.	<i>Oncochila simplex</i> (H. - S.)		+
152.	<i>Monanthia humuli</i> (F.)	+	+
153.	<i>Monanthia lupuli</i> (H. - S.)	+	+
154.	<i>Monanthia echii</i> (Schrck.)		+
155.	<i>Aradus cinnamomeus</i> Pnz.		+
156.	<i>Aradus depressus</i> (F.)	+	+
157.	<i>Aradus betulinus</i> Fall.		+
158.	<i>Aradus corticalis</i> (L.)	+	+
159.	<i>Aradus crenatus</i> Say.	+	+
160.	<i>Aradus betulae</i> (L.)		+
161.	<i>Aneurus arenius</i> (Duf.)		+
162.	<i>Aneurus laevis</i> (F.)		+
163.	<i>Pyrrhocoris apterus</i> (L.)		+
164.	<i>Nithecus jacobaeae</i> (Schill.)	+	+
165.	<i>Macroparius thymi</i> (Wlff.)	+	+
166.	<i>Macroparius senecionis</i> (Schill.)		+
167.	<i>Macroparius lineatus</i> (helveticus) (Costa)	+	+
168.	<i>Ortholomus punctipennis</i> (H. - S.)	+	+

c. d. tab. 1

Lp.	Nazwa	zebrał	
		Tenenbaum	Strawiński
169.	<i>Cymus claviculus</i> (Fall.)		+
170.	<i>Cymus melanocephalus</i> Fieb.		+
171.	<i>Cymus glandicolor</i> Hahn.	+	+
172.	<i>Kleidocerus resedae</i> (Pnz.)	+	+
173.	<i>Geocoris grylloides</i> (L.)	+	+
174.	<i>Geocoris dispar</i> (Waga)	+	+
175.	<i>Geocoris ater</i> (F.)	+	+
176.	<i>Heterogaster artemisiae</i> Schill.		+
177.	<i>Heterogaster urticae</i> (F.)		+
178.	<i>Camptotelus lineolatus</i> (Schill.)		+
179.	<i>Camptotelus costalis</i> (H.-S.)		+
180.	<i>Oxycarenus modestus</i> (Fall.)	+	+
181.	<i>Pachybrachius fracticollis</i> (Schill.)		+
182.	<i>Ligyrocoris silvestris</i> (L.)		+
182.	<i>Megalonotus chiragra</i> (F.)	+	+
184.	<i>Tropistethus holosericeus</i> (Schill.)		+
185.	<i>Pterotmethus staphiliniiformis</i> (Schill.)		+
186.	<i>Stygnocoris rusticus</i> (Fall.)	+	+
187.	<i>Stygnocoris pedestris</i> (Fall.)	+	+
188.	<i>Peritrechus geniculatus</i> (Hahn)	+	+
189.	<i>Trapezonotus arenarius</i> (L.)		+
190.	<i>Trapezonotus dispar</i> Stal		+
191.	<i>Rhyparochromus lynceus</i> (F.)	+	+
192.	<i>Rhyparochromus quadratus</i> (F.)		+
193.	<i>Rhyparochromus pini</i> (L.)	+	+
194.	<i>Rhyparochromus phoeniceus</i> (Rossi)		+
195.	<i>Drymus silvaticus</i> (F.)	+	+
196.	<i>Drymus brunneus</i> (Shlb.)		+
197.	<i>Eremocoris plebejus</i> (Fall.)	+	+
198.	<i>Eremocoris abietis</i> (L.)	+	+
199.	<i>Scolopostethus pictus</i> (Schill.)	+	+
200.	<i>Scolopostethus affinis</i> (Schill.)		+
201.	<i>Scolopostethus thomsoni</i> Reut.	+	+
202.	<i>Gastrodes abietum</i> Berger		+
203.	<i>Gastrodes grossipes</i> (De-G.)		+
204.	<i>Piesma capitata</i> (Wlff.)		+
205.	<i>Piesma maculata</i> (Lap.)		+
206.	<i>Neides tipularius</i> (L.)		+
207.	<i>Berytinus clavipes</i> (F.)		+
208.	<i>Berytinus minor</i> (H.-S.)	+	+
209.	<i>Metatropis rufescens</i> (H.-S.)		+
210.	<i>Gampsocoris punctipes</i> (Germ.)		+
211.	<i>Gonocerus juniperi</i> H.-S.		+
212.	<i>Gonocerus acuteangulatus</i> (Goeze)		+
213.	<i>Syromastus rhombeus</i> (L.)		+
214.	<i>Enoplops (Coreus) scapha</i> (F.)		+

c. d. tab. 1

Lp.	Nazwa	zebrał	
		Tenenbaum	Strawiński
215.	<i>Coreus marginatus</i> (L.)	+	+
216.	<i>Sphatocera laticornis</i> (Schill.)		+
217.	<i>Sphathocera dalmani</i> (Schill.)		+
218.	<i>Bathysolen nubilus</i> (Fall.)		+
219.	<i>Ulmicola spinipes</i> (Fall.)	+	
220.	<i>Ceraleptus lividus</i> Stein.		+
221.	<i>Coriomeris scabricornis</i> (Pnz.)		+
222.	<i>Coriomeris denticulatus</i> (Scop.)		+
223.	<i>Dicranomerus medius</i> (Mls. R.)	+	+
224.	<i>Dicranomerus agilis</i> (Scop.)		+
225.	<i>Alydus calcaratus</i> (L.)	+	+
226.	<i>Corizus hyoscyami</i> (L.)	+	+
227.	<i>Rhopalus maculatus</i> (Fieb.)	+	+
228.	<i>Rhopalus subrufus</i> (Gmel.)	+	+
229.	<i>Rhopalus parumpunctatus</i> (Schill.)	+	+
230.	<i>Brachycarenum tigrinus</i> (Schill.)		+
231.	<i>Stictopleurus abutilon</i> (Rossi)	+	+
232.	<i>Stictopleurus crassicornis</i> (L.)	+	+
233.	<i>Myrmus miriformis</i> (Fall.)	+	+
234.	<i>Eurygaster austriacus</i> (Schrnk.)	+	+
	<i>Eurygaster austriacus</i> (Schrnk.), f. <i>frischii</i> (Goetze)		+
235.	<i>Eurygaster maura</i> (L.)	+	+
236.	<i>Eurygaster testudinarius</i> (Geoffr.)	+	+
237.	<i>Graphosoma italicum</i> (Müll.)	+	+
238.	<i>Podiceps inuncta</i> (F.)		+
239.	<i>Sciocoris microphthalmus</i> (Flor.)		+
240.	<i>Sciocoris umbrinus</i> (Wlff.)		+
241.	<i>Sciocoris cursitans</i> (F.)		+
242.	<i>Aelia acuminata</i> (L.)	+	+
243.	<i>Aelia klugi</i> Hahn.		+
244.	<i>Aelia rostrata</i> Boh.	+	+
245.	<i>Neottiglossa pusilla</i> (Gmel.)	+	+
246.	<i>Stagonomus pusillus</i> (H.-S.)	+	+
247.	<i>Stollia aenea</i> (Scop.)	+	+
248.	<i>Stollia venustissimus</i> (Schrnk.)		+
249.	<i>Rubiconia intermedia</i> (Wlff.)		+
250.	<i>Holcostethus vernalis</i> (Wlff.)		+
251.	<i>Palomena viridissima</i> (Poda)	+	+
252.	<i>Palomena prasina</i> (L.)		+
253.	<i>Pitedia juniperina</i> (L.)		+
254.	<i>Pitedia pinicola</i> (Muls.)		+
255.	<i>Carpocoris pudicus</i> (Poda)	+	+
256.	<i>Carpocoris fuscispinus</i> (Boh.)	+	+
257.	<i>Dolycoris baccarum</i> (L.)	+	+
258.	<i>Eurydemu festiva</i> (L.)	+	+

c. d. tab. 1

Lp.	Nazwa	zebrał	
		Tenenbaum	Strawiński
	<i>Eurydema festiva</i> (L.) f. <i>picta</i> (H. - S.)		+
259.	<i>Eurydema dominulus</i> (Scop.)	+	+
260.	<i>Eurydema ornata</i> (L.)		+
261.	<i>Eurydema oleracea</i> (L.)	+	+
	<i>Eurydema oleracea</i> (L.) f. <i>triguttata</i> Horv.		+
262.	<i>Piezodorus lituratus</i> (F.)		+
263.	<i>Pentatoma rufipes</i> (L.)	+	+
264.	<i>Acanthosoma haemorrhoidale</i> (L.)		+
265.	<i>Elasmcstethus interstinctus</i> (L.)		+
266.	<i>Elasmucha ferrugata</i> (F.)		+
267.	<i>Elasmucha betulae</i> (De - G.)		+
268.	<i>Elasmucha grisea</i> (L.)	+	
269.	<i>Cyphostethus tristriatus</i> (F.)		+
270.	<i>Pintheus sanguinipes</i> (F.)		+
271.	<i>Picromerus bidens</i> (L.)	+	+
272.	<i>Arma custos</i> (F.)		+
273.	<i>Troilus luridus</i> (F.)	+	+
274.	<i>Eysarcoris punctatus</i> (L.)	+	+
275.	<i>Jalla dumosa</i> (L.)		+
276.	<i>Zicrona coerulea</i> (L.)	+	+
277.	<i>Thyreocoris scarabaeoides</i> (L.)	+	+
278.	<i>Aethus nigrinus</i> (F.)		+
279.	<i>Legnotus limbosus</i> (Geoffr.)		+
280.	<i>Legnotus picipes</i> (Fall.)		+
281.	<i>Sehirus luctuosus</i> Mls. R.	+	+
282.	<i>Sehirus morio</i> (L.)		+
283.	<i>Tritomegas bicolor</i> (L.)		+
284.	<i>Canthophorus dubius</i> (Scop.)		+
285.	<i>Canthophorus biguttatus</i> (L.)		+
286.	<i>Ochetostethus nanus</i> (H. - S.)		+
287.	<i>Coptosoma scutellatum</i> (Geoffr.)	+	+

PIŚMIENNICTWO

1. Maruszczak H. i Wilgat T.: Rzeźba Strefy Krawędziowej Roztocza Środkowego. Ann. Univ. M.C.S., sectio B, vol. X, 1, Lublin 1955.
2. Kuntze R. i Noskiewicz J.: Zarys zoogeografii Polskiego Podola. Wyd. Tow. Nauk. w Lwowie, t. IV, Lwów 1938.
3. Skuratowicz W.: Badania nad fauną ssaków Zamojszczyzny. Fragm. Faun. Musei Zool. Pol., t. V, Warszawa 1948; nr 15.
4. Skuratowicz W. i Urbański J.: Rezerwat leśny na Bukowej Górze koło Zwierzyńca w woj. Lubelskim i jego fauna. Ochr. Przyr., R. XXI, Kraków 1953.
5. Smreczyński S.: Dodatek do spisu pluskiew sp. B. Kotuli. Spraw. Kom. Fizjogr. PAU, t. 43, Kraków 1908.

6. Smreczyński S.: Pluskwiaki nowe dla fauny Galicyjskiej. Spraw. Kom. Fizjogr. PAU, t. 44, Kraków 1910.
7. Smreczyński S.: Materiały do fauny pluskwiaków (*Hemiptera*, Polski. Fragm. Faunist. PAN, t. VII, Warszawa 1954; nr 1.
8. Smreczyński S.: Uzupełnienie do „Materiałów do fauny pluskwiaków (*Hemiptera*) Polski”. Fragm. Faun., t. VII, Warszawa 1955; nr 5.
9. Stichel W.: Illustrierte Bestimmungstabellen der deutschen Wanzen. Berlin 1925—1938.
10. Stobiecki S.: Pluskwiaki (*Rhynchota*) Podola Galicyjskiego i północnej Bukowiny. PAU, cz. I, Kraków 1915.
11. Stobiecki S.: Wykaz pluskwiaków (*Rhynchota*) zebranych w Galicji Zachodniej i Środkowej. Wyd. PAU, Kraków 1915.
12. Strawiński K.: Badania nad fauną pluskwiaków drzew i krzewów w Polsce. Inst. Bad. Leśn. Pol., seria A, Warszawa 1936; nr 17.
13. Strawiński K.: Z badań nad pluskwiakami z nadrodziny *Pentatomoideae* Reut. występującymi w Białowieskim Parku Narodowym. Ann. Univ. M.C.S., sectio C, vol. IV, Lublin 1949.
14. Strawiński K.: Powiązanie biologiczne pluskwiaków (*Hem.-Heter.*) z roślinnością drzewiastą. Ann. Univ. M.C.S., sectio C, vol. 2, Lublin 1950.
15. Strawiński K.: Badania nad pluskwiakami (*Heteroptera*) żyjącymi na łąkach na przykładzie materiału z Iwonicza. Ann. Univ. M.C.S., sectio C, vol. VIII, 10, Lublin 1953.
16. Strawiński K.: Owady z rzędu *Heteroptera* w biocenozie Puszczy Białowieskiej. Roczn. Nauk Leśnych, t. XIV, Warszawa 1956.
17. Strawiński K.: *Heteroptera* mniej znane i rzadsze lub nowe w faunie polskiej. Fragm. Faun. (w druku).
18. Tenenbaum Sz.: Pluskwiaki (*Rhynchota*) z ordynacji Zamojskiej. Pam. Fizjogr., t. XXVI, Warszawa 1919.

РЕЗЮМЕ

Hemiptera Heteroptera были собираемы в 1946, 1948, 1953 и 1957 г. г. Для выполнения исследований выбрано район Ростоцье, находящийся в юго-восточной части люблинского воеводства.

Ростоцье это вал, тянущийся на протяжении 180 км., шириной не превышающий нескольких десятков километров.

Этот вал тянется от Львова (Украина) через польскую границу, Томашовский уезд, до гор. Красника. Проходит он через уезды: Томашовский, Замойский, частично Билгорайский.

Исследования были проведены в той части Ростоцьа, которая находится в пределах Польши (Западное и Среднее Ростоцье).

Единственной работой, касающейся этого района и опирающейся на материал, относящимся к *Heteroptera*, является труд Тененбаума (18). Тененбаум нашел 125 видов и 11 форм клопов, пребывающих на суше, автор же настоящей работы дополнил перечень *Heteroptera* 162 видами и 3 формами для Ростоцьа (Табл. I).

Следовательно известных на Ростоцье в настоящее время считается 287 видов 14 форм.

К наиболее интересным для Польши, особенно же для Ростоцьа надо причислить:

- А) Впервые обнаруженные на территории Польши:
- 1) *Nabis major* Costa
 - 2) *Halticus saltator* (Geoffr.)
 - 3) *Elasmotropis testacea* (H.-S.)
- Б) Редкие виды:
- 1) *Salda muelleri* (Gmel.)
 - 2) *Chartostirta elegantula* (Fall.) (первое местообитание на юге Польши)
 - 3) *Nabis boops* Schioedte.
 - 4) *Nabis lineatus* Dhlb.
 - 5) *Oeciacus hirundinis* (Jen.) (второе местообитание в Польше)
 - 6) *Myrmecoris gracilis* (F. Schlb.)
 - 7) *Deraeocoris trifasciatus* (L.) (второе местообитание в Польше)
 - 8) *Deraeocoris olivaceus* (F.)
 - 9) *Stephanitis pyri* (F.) (второе местообитание в Польше)
 - 10) *Aneurus avenius* (Duf.) (второе местообитание в Польше)
 - 11) *Aneurus laevis* (F.)
 - 12) *Camptotelus costalis* (H.-S.) (второе местообитание в Польше)
 - 13) *Metatropis rufescens* (H.-S.) (второе местообитание в Польше)
 - 14) *Podops inuncta* (F.)
 - 15) *Pintheus sanguinipes* (F.)

Кроме того встречаются следующие понтийские и южные виды

- 1) *Rhinocoris iracundus* (Poda)
- 2) *Megacoelum beckeri* Fieb.
- 3) *Lygus montanus* (Schill.)
- 4) *Deraeocoris olivaceus* (F.)
- 5) *Heterogaster artemisiae* (Schill.)
- 6) *Rhyparochromus quadratus* (F.)
- 7) *Spathocera dalmani* (Schill.)

S U M M A R Y

Hemiptera-Heteroptera were collected in the years 1946 and 1948, 1953 and 1957. The investigations were carried out in the south-easterly part of the Lublin district, on the territory of the so-called Rostocze, which is a tract of hills 180 km long and less than 50 km broad. It stretches from Lwów (USSR) across the Polish border in the Tomaszów region up

to the town Kraśnik, crossing the Tomaszów, Zamość and partly Biłgoraj regions. The investigations concerned the Polish part of Roztocze (western and central Roztocze).

The only report concerning *Heteroptera* of the territory is that by Tenenbaum (18), who found 125 species and 11 forms of land *Hemiptera-Heteroptera*. The present author added to that list 162 species and 4 forms new to Roztocze (Table No 1). At present 287 species and 14 forms are known to occur on the territory of Roztocze.

The following species should be mentioned as more interesting for Poland and especially for Roztocze.

A. Species found on the territory of Poland for the first time:

1. *Nabis major* Costa
2. *Halticus saltator* (Geoffr.)
3. *Elasmotropis testacea* (H. - S.)

B. Rare species:

1. *Salda muelleri* (Gmel.)
2. *Chartostirta elegantula* (Fall.), first stand in the Southern Poland, second stand in Poland generally.
3. *Nabis boops* Schioedte
4. *Nabis lineatus* Dhlb.
5. *Oeciacus hirundinis* (Jen.), second stand in Poland
6. *Myrmecoris gracilis* (F. Schlb.)
7. *Deraeocoris trifasciatus* (L.), second stand in Poland
8. *Deraeocoris olivaceus* (F.)
9. *Stephanitis pyri* (F.), second stand in Poland
10. *Aneurus avenius* (Duf.), second stand in Poland
11. *Aneurus laevis* (F.)
12. *Camptotelus costalis* (H. - S.), second stand in Poland
13. *Metatropis rufescens* (H. - S.), second stand in Poland
14. *Podops inuncta* (F.)
15. *Pintheus sanguinipes* (F.)

Besides there occur the following pontic and southern species:

1. *Rhinocoris iracundus* (Poda)
2. *Megacoelum beckeri* Fieb.
3. *Lygus montanus* (Schill.)
4. *Deraeocoris olivaceus* (F.)
5. *Heterogaster artemisiae* Schill.
6. *Rhyparochromus quadratus* (F.)
7. *Spathocera dalmani* (Schill.)

In the town of Krakow, crossing the Tomaszow, Zamosc and partly Jajlona regions. The investigations concerned the Polish part of the Republic of Poland and concerned the fauna of the territory of the Republic of Poland.

The only report concerning the fauna of the territory of the Republic of Poland is that by T. Kozlowski (1927-1928) from 1927-1928 and 1929-1930. The present author adds to the list of species known to occur on the territory of the Republic of Poland and in forms new to the fauna of the Republic of Poland.

The following species should be mentioned as new to the fauna of the Republic of Poland and especially for the fauna of the Republic of Poland.

- 1. *Chrysomelidae* (C. m.)
- 2. *Chrysomelidae* (C. m.)
- 3. *Chrysomelidae* (C. m.)
- 4. *Chrysomelidae* (C. m.)
- 5. *Chrysomelidae* (C. m.)
- 6. *Chrysomelidae* (C. m.)
- 7. *Chrysomelidae* (C. m.)
- 8. *Chrysomelidae* (C. m.)
- 9. *Chrysomelidae* (C. m.)
- 10. *Chrysomelidae* (C. m.)
- 11. *Chrysomelidae* (C. m.)
- 12. *Chrysomelidae* (C. m.)
- 13. *Chrysomelidae* (C. m.)
- 14. *Chrysomelidae* (C. m.)
- 15. *Chrysomelidae* (C. m.)

Besides these occur the following forms and northern species:
1. *Chrysomelidae* (C. m.)
2. *Chrysomelidae* (C. m.)
3. *Chrysomelidae* (C. m.)
4. *Chrysomelidae* (C. m.)
5. *Chrysomelidae* (C. m.)
6. *Chrysomelidae* (C. m.)
7. *Chrysomelidae* (C. m.)
8. *Chrysomelidae* (C. m.)
9. *Chrysomelidae* (C. m.)
10. *Chrysomelidae* (C. m.)
11. *Chrysomelidae* (C. m.)
12. *Chrysomelidae* (C. m.)
13. *Chrysomelidae* (C. m.)
14. *Chrysomelidae* (C. m.)
15. *Chrysomelidae* (C. m.)